

Što su baze

Najjednostavnije rečeno, baze su elektroničke zbirke časopisa i knjiga. Neke donose sažetke, a neke cjelovite tekstove.

Za Akademiju je najvažnija baza JSTOR, pa ću se najviše na nju referirati.

Na stranici Knjižnice, u rubrici *Časopisi i baze podataka* postavljena je tablica s linkovima na nama najzanimljivije baze. Popis svih ostalih dostupnih baza nalazi se na stranici NSK: <http://baze.nsk.hr/>.

Zašto koristiti baze

Ako nas zanima neka umjetnička / likovna tema, svi ćemo, naravno, upisati pojam u tražilicu i dobiti jako puno rezultata. Pri tome često moramo otvoriti i stranice koje tek rubno ili vrlo površno dotiču ono što nas zanima, a mnogi tekstovi dolaze od autora čiju relevantnost i stručnost ne možemo provjeriti.

Baze donose tekstove provjerenih, stručnih i poznatih autora, objavljene od relevantnih izdavača u priznatim časopisima čiji se članci mogu citirati u znanstvenim radovima. Također, možemo biti sigurni da dobivamo pouzdane i dobro istražene informacije.

Kako ući u baze – računalo Akademije

Ulaz s računala Akademije je vrlo jednostavan. Dovoljno je upisati ime baze u tražilicu ili kliknuti link na stranici Knjižnice i baza će se otvoriti, jer se pristup verificira preko IP adrese računala (broja računala).

Kako ući u baze – osobno računalo

Ako koristite osobno računalo, za ulazak u bazu morate imati AAI@EduHr identitet, koji se sastoji od imena i lozinke.

Taj identitet vjerojatno ste već dobili. Ako ga nemate ili ste ga zaboravili, obratite se našem administratoru, dipl. ing. Mirsadu Todorovcu, na broj 3711 451 ili e-meil: mtodorov@alu.hr.

Ovisno o bazi, udaljeni pristup može se ostvariti preko NSK Proxy servera ili Shibboleth prijave.

Za ulaz u JSTOR otiđite na <http://baze.nsk.hr/>. U izborniku kliknite na Proxy. Pojavit će se ovakva sličica, te unesite tražene podatke (AAI@EduHr ime i lozinku).

Nakon toga vratit će vas na stranicu NSK, gdje samo upišete ime baze u tražilicu ili je izaberete na popisu. I to je to.

Ulaz preko Shibboletha podrobno je opisan na stranicama SRCA: <http://www.aaiedu.hr/node/37#p1> te na stranicama Centra za online baze podataka pri NSK: <http://baze.nsk.hr/cesto-postavljana-pitanja/>

Kako započeti pretraživanje

Da biste se upoznali sa sadržajem zbirke i da bi pretraživanje bilo fokusirano, predlažem da najprije odaberete područje.

U JSTOR-u otidite na *Browse / by Subject* i otvorit će se popis tema. Nama je najzanimljivija *Art & Art History*, no i izvan toga područja nalaze se teme koje mogu biti od interesa: *Film, Sociology, Performing Arts, Education, Archaeology...*

Svaka baza je malo drukčije organizirana, a i svatko će s vremenom razviti svoje putove pretraživanja.

Što se može naći u bazama

Ako kliknemo na *Art & Art History* u JSTOR-u, otvorit će se popis dostupnih časopisa čije članke možemo skidati. Neki od njih su arhivski (stari), ali većinom se radi o aktualnim naslovima i novim brojevima. Baze sadrže i knjige, no samo su neke od njih u otvorenom pristupu (*open access*), dok se za ostale prikazuju sažeta poglavlja, što je korisno ako se piše znanstveni ili stručni rad, pa se tako možete upoznati s drugim istraživanjima i eventualno nabaviti publikaciju ili samo određeno poglavlje.

Od poznatijih časopisa u skupini *Art & Art History* možemo izdvojiti: *October*; *Afterall: A Journal of Art, Context and Enquiry*; *Visual Arts Research*, *Art in Print*, *Art Education*, *Art Journal*, *Oxford Art Journal*, *Studies in Conservation*...

Zbirka sadrži i specijalizirane publikacije koje se bave specifičnim temama. Primjerice, *Leonardo* je časopis koji istražuje veze znanosti, suvremenih tehnologija i umjetnosti. *Music in Art* bavi se vezama i interakcijama glazbe i vizualnih umjetnosti. *Aperture* je posvećen fotografiji, *Grey Room* se bavi suvremenom teorijom i multidisciplinarnim istraživanjima odnosa između umjetnosti, arhitekture, medija i politike itd. Na raspolaganju je i skoro 200 časopisa koji se bave filmom (*Humanities / Film*). Ako tražite neko specifično područje, korisno je otvoriti pojedine naslove i pogledati opis uz časopis (*journal info*).

Ukoliko po naslovu časopisa ne možete pronaći temu koja vas zanima, upišite je u tražilicu i pogledajte koji se časopis najviše otvara, pa ćete znati što treba pratiti. Primjerice, *art therapy* se često pojavljuje u časopisu *Art Education*, *wall painting* u *The Burlington Magazine*, *children drawings* u *Studies in Art Education* i u *Visual Arts Research* itd.

Svaka baza sadrži druge časopise i na svakome je da istraži ono što ga najviše zanima. U tablici baza na stranici Knjižnice ALU izdvojeni su neki časopisi od interesa za naše korisnike.

Pomoć pri pretraživanju

Ako želite općenito istražiti neku temu, upisat ćete pojam koji vas zanima i vidjeti što će se sve pojaviti. Tu će obično biti jako puno članaka. Primjerice, ako upišete *van Gogh*, u JSTOR-u ćete dobiti preko 12500 jedinica, za *children drawings* preko 60000, a za *African art* skoro 250000. Što je pojam općenitiji, broj jedinica je, naravno, veći.

Pretraga je olakšana time što su tekstovi poslagani po relevantnosti (kriterije relevantnosti možete proučiti na stranicama baze), a možete ih poredati i kronološki (npr. od novijih ka starijima). Traženi je pojam istaknut u tekstualnom odlomku, pa dosta brzo možete procijeniti je li to ono što vam treba. Svaka baza ima *search tips* i *tutorials* koji će vam pomoći da ubrzate i olakšate svoje pretraživanje (<http://guides.jstor.org/how-to-use-jstor/searching>), a niže su predstavljeni najjednostavniji i najčešće korišteni alati.

Korisni alati za pretraživanje

Zbog velikog broja rezultata, najprije treba razmisliti o definiranju onoga što se traži, odnosno o preciziranju pojma, pri čemu se mogu koristiti određeni alati. Neki služe da se pojam suzi i točnije odredi, a neki pomažu da se proširi i obuhvati ono što bi inače ispalo iz prikaza, odnosno omogućuju da se neki pojam poveže sa sličnim terminima.

Navodnici

Određenu frazu (znači više riječi) možete staviti u navodnike i rezultati će pokazati mjesta gdje se ona pojavljuje upravo u tome obliku.

Primjer: Ako upišete „*Byzantine mosaic*“, dobit ćete izbor tekstova u kojima se pojavljuje taj složeni izraz (preko 400 rezultata). Ako upišete *Byzantine mosaic* (bez navodnika), izaći će se svi tekstovi u kojima se pojavljuju riječi *mosaic* i *Byzantine*, bez obzira da li jedna pored druge ili zasebno (preko 8000 rezultata), što znači da tekst može govoriti o bizantskom razdoblju općenito, a mozaik se

spominje tek marginalno. Dakle, ukoliko želite istražiti neki složeni izraz, bolje je da ga stavite u navodnike.

Boolevi operatori (uvijek velika slova):

AND

Ako želite povezati više pojmova ili neki izraz preciznije definirati, koristite AND, te će rezultati pokazati tekstove koji sadrže obje riječi, odnosno oba izraza.

Primjer: *identity AND representation*, „*Byzantine mosaic*“ AND *Justinian*, "*art therapy*" AND "*art education*"

OR

Operator OR koristite kad želite pronaći sinonime ili slične pojmove, a rezultat će obuhvatiti zapise koji sadrže ili jednu ili drugu riječ ili obje riječi. Dakle, pretraga će biti proširena. Razmislite o pojmu koji tražite i njemu srodnim inačicama, odnosno o izrazima u kojima se on obično javlja u literaturi ili izrazima s kojima se povezuje.

Primjer: „*urban cartography*“ OR „*city mapping*“, "*feminist art*" OR "*gender representation*", "*site specific art*" OR „*land art*“ OR *landscape* itd.

NOT

Ovaj operator možete rabiti kad želite izbaciti neki dio uobičajenog aspekta značenja određenog pojma i tako fokusirati pretragu.

Primjer: „*gender representation*“ NOT *feminism*, *mosaic* NOT *Byzant*

Napredno pretraživanje

JSTOR nudi *Basic Search* odmah čim ga otvorite. Ako želite točnije definirati što tražite, kliknite na *Advanced Search* na naslovnoj stranici ili na *Modify Search* kod rezultata osnovne pretrage. Napredno pretraživanje temelji se na istim principima kao i osnovno, samo što možete ubaciti dodatne parametre u pretragu. Možete npr. tražiti po naslovu članka, odabrati jezik kojim se služite (odnosno izbaciti one kojima se ne služite) i koristiti još neke alate.

Zvezdica *

Zvezdicu na kraju riječi upotrijebite kad želite dobiti sve izvedenice iz nekog korijena. Primjerice, ako upišete *femini**, rezultati će uključiti riječi *feminist*, *feminine*, *feminization*, *feminism* itd.

U takvom slučaju korisno je suziti područje pretraživanja, jer će dobiveni rezultati inače pokriti sva polja koja su zastupljena u bazi, a koja vas možda i ne zanimaju (zanimava vas feminizam u umjetnosti, ali ne u pravu i psihologiji). Mogućnost izbora nudi vam se u popisu na dnu stranice *Advanced Search*, gdje samo treba označiti željena područja.

Zvezdica je korisna i kad želite uključiti jedninu i množinu nekog pojma („*artist* book**“).

NEAR 5/10/25

Operator NEAR 5/10/25 znači da tražite 2 pojma koja se nalaze u razmaku od 5, odnosno 10 ili 25 riječi. Važno je znati da se ta mogućnost odnosi samo na pojmove, ne na izraze. Dakle, ne možete

napisati „art therapy“ NEAR 10 school, već samo therapy NEAR 10 school. Ali ako izaberete područje Art & Art History, jasno je da ćete dobiti rezultate u području umjetnosti, a ne npr. psihologije.

Kombiniranje

Kao što je već vidljivo iz izloženih primjera, operatori i tehnike mogu se kombinirati na različite načine.

Ako želite istražiti terapiju umjetnošću za mlade ljude, možete upisati „art therapy“ AND school ili „art therapy“ AND teen* ili art NEAR 10 therapy AND children ili „art therapy“ OR „art education“ ili već nešto slično, ovisno o tome koji vas aspekt te teme najviše zanima. S vremenom i praksom sami ćete iznaći oblike i alate koji vas najbrže dovode do onoga što tražite.

Za kraj

Mnogi zaziru od korištenja baza, jer im se to čini složenim i previše zahtjevnim. Također im izložene tehnike i upute mogu izgledati komplicirano.

Sve se to zaista brzo savlada kroz malo prakse. Za početak je dovoljno pretraživati kao na Googleu ili nekoj drugoj tražilici. Baze su vrlo korisne za bilo kakvo ozbiljnije bavljenje nekom temom i isplatit će se svaki uloženi trud. Ili makar možete pregledati časopise koji se nude i pratiti područje koje vas zanima. Naći ćete mnogo zanimljivih stvari. (A. D. T.)